

Sveti Josip, Isusov poočim

"Molim da se nitko ne osjeti uskraćen povezanosti s očinskom ljubavi." Na općoj audijenciji 5. siječnja, papa Franjo nastavio je kateheze o svetom Josipu, Isusovom poočimu.

6.01.2022.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas ćemo razmišljati o svetome Josipu kao Isusovu ocu. Evanđelisti Matej i Luka predstavljaju ga kao

Isusova poočima, a ne kao biološkog oca. Matej to precizira, izbjegavajući izraz „rodi mu se“ koji je u rodoslovlju korišten za sve Isusove pretke, nego ga naziva „mužem Marije, od koje se rodio Isus koji se zove Krist“ (1, 16), dok Luka to potvrđuje govoreći da je bio Isusov otac „kako se smatralo“ (3, 23), to jest bio mu je kao otac.

Da bismo razumjeli poočimstvo odnosno zakonito Josipovo očinstvo, potrebno je imati na umu da je na drevnom Istoku institucija posvojenja bila česta, više nego u naše vrijeme. Tu mislimo na uobičajeni slučaj „levirata“ u Izraelu“, koji je u Knjizi Ponovljenog zakona ovako formuliran: „Kad braća stanuju zajedno pa jedan od njih umre a da nije imao sina, žena pokojnoga neka se ne preudaje izvan kuće, nego neka k njoj pristupi njezin djever i uzme je sebi za ženu te izvrši djeversku dužnost. A prvi sin koga

ona rodi neka ostane na ime njegova pokojnoga brata da njegovo ime ne izumre u Izraelu“ (25, 5-6). Drugim riječima, roditelj ovog djeteta je djever, ali zakonski otac ostaje pokojnik, koji novorođenom djetetu ostavlja sva prava nasljedstva. Uloga je ovog zakona dvojaka: pokojniku osigurati potomstvo i očuvati nasljedstvo.

Kao službeni Isusov otac, Josip ostvaruje pravo dati sinu ime, čime ga zakonski priznaje. On je zakoniti, ali ne i biološki, pravi otac.

U drevnim vremenima ime je predstavljalo sažetak identiteta jedne osobe. Promijeniti ime značilo je promijeniti samoga sebe, kao u Abrahamovu slučaju, čije ime Bog mijenja u „Abraham“, što znači „otac mnogih“, „jer – kao što se kaže u Knjizi Postanka – naroda mnogih ocem ja te postavljam“ (17, 5). Tako i za Jakova, koji je prozvan „Izrael“,

što znači „onaj koji se bori s Bogom“, jer se borio s Bogom kako bi ga prisilio da mu udijeli blagoslov (usp. Post 32, 39; 35, 10).

Ali dati nekomu ili nečemu ime, značilo je ponajprije potvrditi vlastitu vlast nad onim što se imenuje, kao što je to učinio Adam nadjenuvši imena svim životinjama (usp. Post 2, 19-20).

Josip već zna da za Marijina Sina već postoji ime pripravljeno od Boga – ime Isusu daje pravi Isusov otac, a to je Bog – a to je ime „Isus“, što znači „Gospodin spašava“, kako će mu objasniti Anđeo: „On će spasiti narod svoj od grijeha njegovih“ (Mt 1, 21). Ovaj poseban vid Josipova lika omogućuje nam danas da razmišljamo o očinstvu i majčinstvu. I mislim da je ovo vrlo važno: razmišljati o očinstvu, danas. Jer živimo u dobu očiglednog sirotanstva. Zanimljivo je: naša

civilizacija je pomalo sirotanska i osjeti se to sirotanstvo. Neka nam lik svetog Josipa pomogne razumjeti kako se riješiti osjećaja sirotanstva koji nas danas toliko muči.

Nije dovoljno donijeti na svijet, roditi dijete kako bismo mogli reći da smo očevi ili majke. „Ocem se ne rađa, već se ocem postaje. Ne postaje se otac jednostavno donošenjem djeteta na svijet, već odgovornim preuzimanjem brige za njega. Kad god čovjek prihvati odgovornost za život drugoga, na neki način toj osobi postaje otac“ (apost. pismo Patris corde). Mislim posebno na sve one koji su otvoreni za prihvaćanje života posvojenjem, što je tako velikodušan i lijep stav. Josip pokazuje da ta vrsta veze nije drugotna, nije improvizacija. Taj izbor među najuzvišenijim je oblicima ljubavi, i očinstva i majčinstva. Koliko djece na svijetu čeka da se netko brine o njima! I koliki supruzi žele biti očevi

i majke, ali to ne mogu iz bioloških razloga; ili pak, iako već imaju djece, obiteljsku ljubav žele podijeliti s onima kojima je uskraćena. Ne treba se bojati posvojenja, preuzeti „rizik“ prihvaćanja. A danas, zajedno s fenomenom sirotanstva, postoji stanoviti egoizam. Neki dan sam govorio o demografskoj zimi koja danas vlada: ljudi ne žele imati djecu, ili žele imati samo jedno i ne više. I mnogi parovi nemaju djecu zato što ne žele ili imaju samo jedno, jer ih ne žele imati više, ali imaju dva psa, dvije mačke... Eh da, mačke i psi zauzimaju mjesto djece. Znam, smiješno je, ali to je stvarnost. I to odricanje od očinstva i majčinstva nas umanjuje, oduzima nam čovještvo. I tako civilizacija postaje starija i lišena čovještva, jer se gubi bogatstvo očinstva i majčinstva. I trpi domovina, koja nema djece i – kao što reče netko na humorističan način – „i tko će sada uplaćivati poreze za moju mirovinu kad nema djece? Tko

će se brinuti za mene?": smijao se, ali to je istina. Molim svetog Josipa za milost da se savjesti probude i da se misli na to: imati djecu. Očinstvo i majčinstvo punina su čovjekova života. Mislite na to. Istina je, postoji duhovno očinstvo za one koji se posvećuju Bogu kao i duhovno majčinstvo; ali oni koji žive u svijetu i žene se moraju misliti na to da imaju djecu, da daju život, jer će oni biti ti koji će im zaklopiti oči, koji će misliti na njihovu budućnost. I također, ako ne možete imati djece, razmislite o posvojenju. To je, istina, rizik: imati dijete je uvijek rizik, bilo da je prirodno ili posvojeno. Ali opasnije je nemati djece. Opasnije je odricati se očinstva, odricati se majčinstva, i stvarnog i duhovnog. Muškarcu i ženi koji svojevolumeno ne razvijaju osjećaj za očinstvo i majčinstvo nedostaje nešto osnovno, nešto važno. Razmislite o tome, molim vas. Želja mi je da institucije uvijek budu spremne pomoći u vezi s tim,

ozbiljno bdijući, no i pojednostavljujući proces koji je neophodan da bi se ostvario san brojnih malenih kojima je potrebna obitelj, i brojnih suprugâ koji se žele darovati u ljubavi. Prije nekog vremena čuo sam svjedočanstvo jedne osobe, liječnika – to je važno zanimanje – nije imao djece i on i supruga su odlučili posvojiti jedno. I u nekom trenutku pozvali su ih da vide jedno dijete i rekli: “Ali, znate, ne znamo kakoće biti sa zdravljem. Možda će imati neku bolest”. A on, koji je prije toga vidio dijete, reče: “Da ste me ovo pitali prije nego što sam ušao, možda bih rekao ne. Ali ja sam ga vidio i vodim ga sa sobom”. To je želja za očinstvom, majčinstvom također u posvojenju. Nemojte se bojati ovoga.

Molim da se nitko ne osjeti uskraćen povezanosti s očinskom ljubavi. A oni koji su bolesni od sirotanstva neka idu dalje kroz život bez ovog

tako lošeg osjećaja. Neka sveti Josip
vrši svoju zaštitu i svoju pomoć nad
siročadi; i zagovara za parove koji
žele imati dijete. Zato zajedno
molimo:

Sveti Josipe,

ti koji si ljubio Isusa očinskom
ljubavlju,

budi blizu tolikoj djeci koja nemaju
obitelj

i žele oca i majku.

Podrži supruge koji ne mogu imati
djece,

te im pomogni da po ovoj patnji
otkriju veći plan.

Ne daj da itko bude bez doma,
povezanosti,

osobe koji će se o njemu ili njoj
brinuti;

i ozdravi od egoizma one koji se
zatvaraju životu,

kako bi širom otvorili srca ljubavi.

Hvala.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/sveti-josip-
isusov-poocim/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/sveti-josip-isusov-poocim/) (6.08.2025.)